

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda

OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a. Telefon: 46/405-124; Fax: 46/525-232

„Környezetismeret-környezetvédelem” országos csapatverseny 2. osztály

Döntő

I.feladatsor

2024. május 10.

Csapat sorszáma:

Elérhető pontszám: 58 pont

Elért pontszám:

Helyezés:

1. Milyen fákra, cserjékre ismertek a képek alapján? Írjátok a nevét a vonalra!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

6/

2. Nevezétek meg az erdő szintjeit! Írjátok a szintekre jellemző állítások számát a megfelelő szint neve mellé a keretbe!

1. a növények felveszik a vizet, tápanyagokat
2. madarak, rovarok, néhány emlős
3. kökény, vadrózsa
4. sün, csiga, lágyszárú virágos növények

8/

3. Nevezétek meg az erdő állatait! Írjátok a neve alá, melyik állatcsoportba tartozik!

12/

4. Kössétek a képeket a megfelelő kifejezéshez!

lágyszárú növények

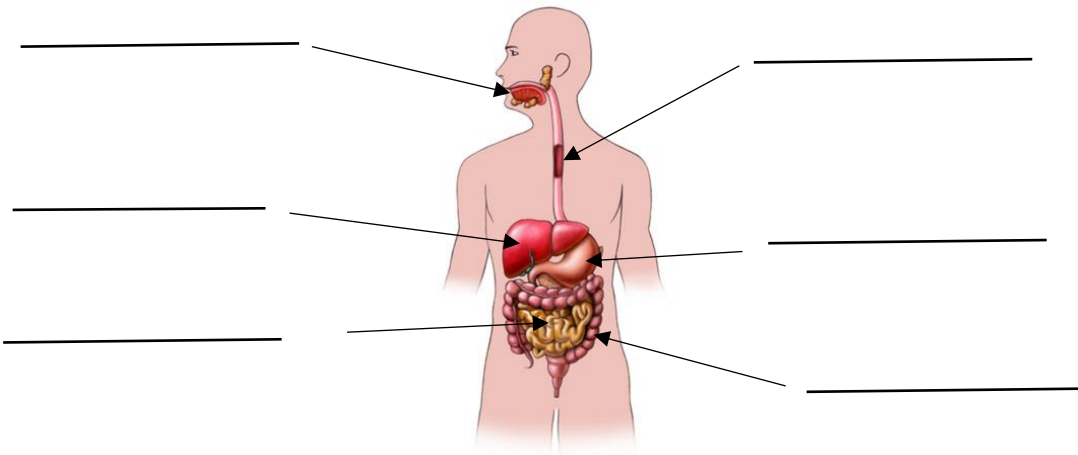

fűszárú növények

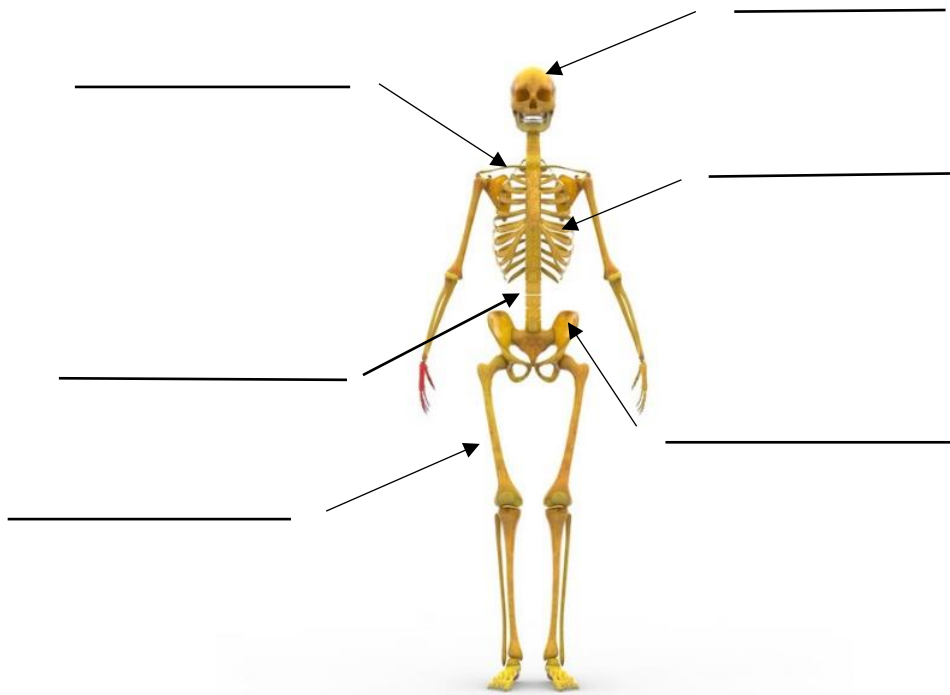
6/

5. Nevezzétek meg a képen látható szerveket!

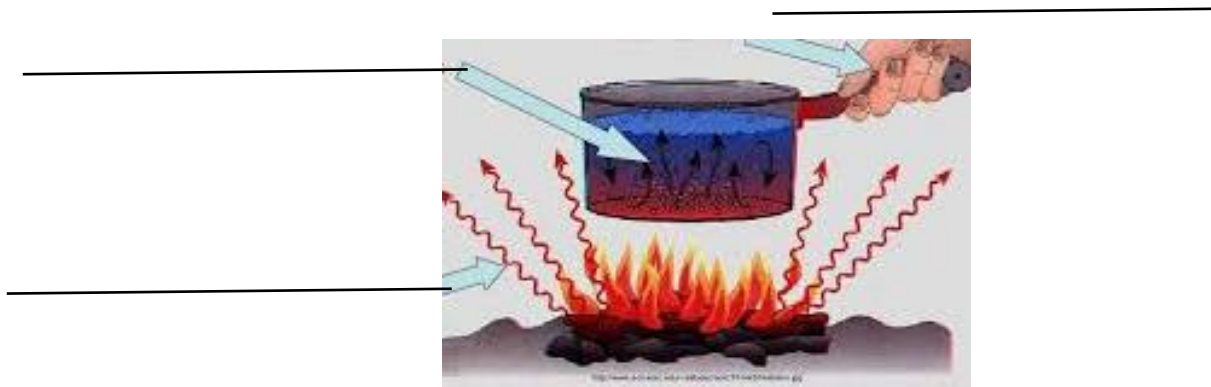
6/

6. Nevezzétek meg a képen látható csontokat!

6/

7. Hogyan terjedhet a tűz? Írjátok a nyilakhoz a lehetőségek nevét a vonalra!

3/

8. A kép segítségével soroljátok fel az égés feltételeit!

1. _____

2. _____

3. _____

3/

9. Kössétek össze a képeket a hozzá kapcsolódó meghatározásokkal!

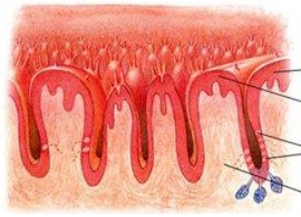
levegőbuborékok

a levegő tolóereje

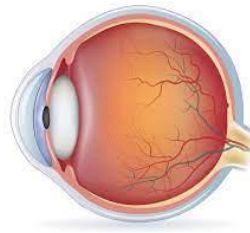
meleg levegő felemelkedése

3/

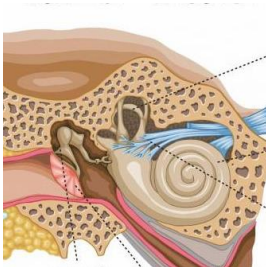
10. Melyik érzékszervetekre ismertek? Írjátok a vonalra az érzékszervek nevét!

1. _____

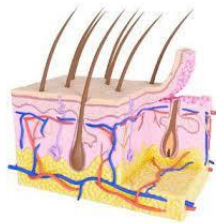
2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda
OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a.

Telefon: 46/405-124

Környezetismeret-környezetvédelem csapatverseny

Döntő - 2024. május 10.

3. évfolyam

1. a) Mely növényekre ismertek rá a képek alapján? Írjátok a növény nevét a vonalra!

b) Az alábbiakban a fenti növényekhez kapcsolódóan olvashattok állításokat. Írjátok az állítások betűjelét a megfelelő növény neve alá a keretbe!

- A)** Egyéves, de gyakran ősszel kelő, áttelelő növény.
- B)** Levelei ragadós anyagot választanak ki.
- C)** Népies neve: Isten gyümölcse, fehér tövis.
- D)** Jellemző rá ,hogy bárhol megsértve narancssárga színű tejnedvet ereszt.
- E)** Népies neve foszlóvirág, lóbárzsing, rétiszálya, vadzsálya, skarlátzsálya.
- F)** A fiatal fákat fehér kérgükről könnyen felismerhetjük.
- G)** Lebeg a vízen.
- H)** Leveleit nyersen vagy főzve fogyasztják, de csak a virágbimbók kifejlődése előtt..
- I)** Levelei a víz felszínén úsznak.
- J)** Árterek és vizek környékén élő nagytermetű lombhullató fa.
- K)** Apró, fehér virágai vannak. Termése élénkpiros bogyó.
- L)** A legnagyobb méretű fűfélének.
- M)** A fa leveleinek mozgása a szél hatására érdekes zizegő, susogó hangot ad.
- N)** Külsőleg szemborogató, fogínyerősítő, sebgyógyulást elősegítő hatású.
- O)** Évelő növény. Virágai sötétkékek vagy ibolyakékek, ritkán rózsaszínűek vagy teljesen fehérek.
- P)** Virágzata bugavirágzat.
- R)** Nem megfelelő, vagy orvosi rendelvény nélküli használatkor a növény bármely része okozhat mérgezést, leginkább a tejnedve.

S) A növény télre fejlesztett védőburka földhöz közeli, szorosan összepöndörödött levelekből áll.

T) Kis gyökérszála ereszkedik a vízbe.

U) Jó köhögéscsillapító és enyhe nyugtató hatású, teáját toroköblítésre és alvászavarok ellen használják

V) Fájából szerszámnyelek, szán- és sítalpak készülnek.

Z) Az aljzatban gyökerezik.

33pont

2. a) Mely állatokra ismertek rá a képek alapján? Írjátok az állat nevét a vonalra!

24 pont

b) Az alábbiakban a fenti állatokhoz kapcsolódóan olvashattok állításokat. Írjátok az állítások betűjelét a megfelelő állat neve alá a keretbe!

- A)** Egy másodperc alatt több mint 15 métert is megtesz.
- B)** A magyar természetvédelem szimbóluma.
- C)** A hegyvidéki patakok kivételével szinte minden vízben megél.
- D)** Elülső pár lába hosszú, a két hátsó pár láb sokkal rövidebb, ezekkel úszik a víz felszínén.
- E)** Színe fűzöld, sárgás, barnás, feketésszürke, igen ritkán akár kék is lehet.
- F)** A leggyakoribb récefaj.
- G)** A nyílt mezőkön mindenütt megtalálható, a házi egér rokona.
- H)** Mancsain 5-5 ujj van, melyek között a hátsókon úszóhártyák feszülnek.
- I)** Kedvelt élőhelyei a sík vidékeken lévő tavak, tócsák.
- J)** Bundája barna színű, tömött.
- K)** A házi kacsa őse.
- L)** Nagyon szapora állat. Évente 8-9 alkalommal ellik, egyszerre 8-9 kölyke születik.
- M)** Szeme két részből áll, a felső résszel a víz felett, az alsó résszel a víz alatt lát.
- N)** Szája a kacsacsőrhez hasonló. A vízben nagyon jól lát.
- O)** Tollazata fehér, csőre sárga, lába barna színű.
- P)** A hím torkán hanghólyag van.

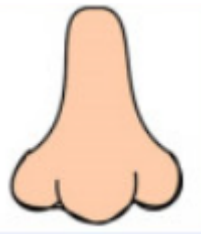
3.a, Mely érzékszervekre ismertek rá a képek alapján? Írjátok az érzékszerv nevét a kép alatti vonalra!

b) Írjátok a képek alatti második vonalra, hogy minek az érzékszervét látjátok!

10 pont

4.Milyen tűzoltási móddal lehet eloltani a tüzet ?

A	B	C
		

Írjátok az állítások mellé a megfelelő kép betűjelét!

Mindenféle tűz eloltható vele.

Elektromos tüzet tilos vele eloltani !

Lángoló benzin eloltható vele.

Lángoló olaj eloltható vele.

Kerti sütögetés után eloltható vele a tűz.

10 pont

5. A víznek milyen halmazállapotait ábrázolják a képek? Írjátok a rajzok alá!

3 pont

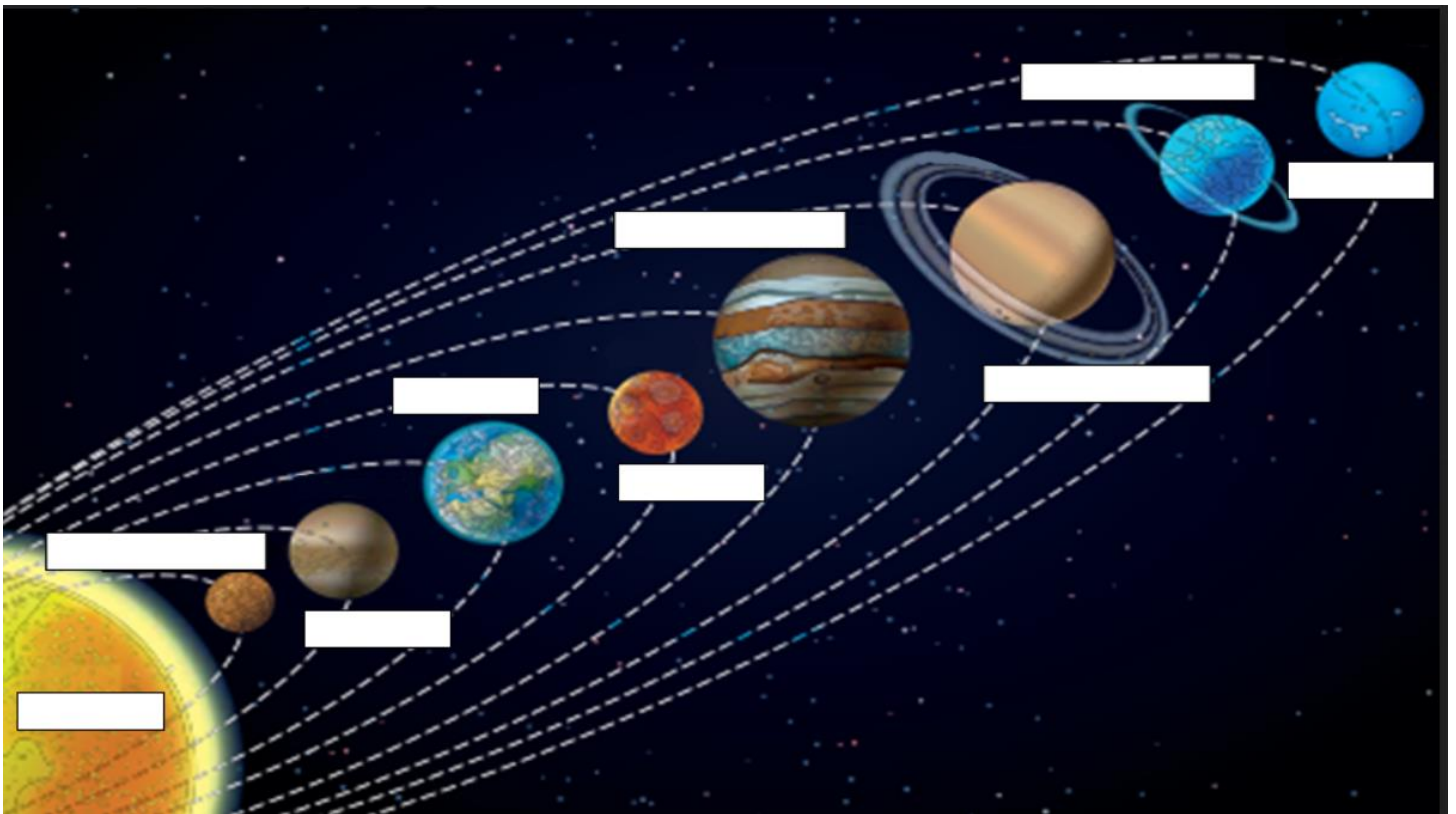
6. Az ábrán a víz körforgását látjátok. Írjátok a számokat a megfelelő keretbe!

1. A nap felmelegíti a felszínt.
2. A víz elpárolog.
3. Felhő képződik.
4. Csapadék hullik
5. A víz a talajba szivárog.
6. A víz felszínre tör.

6 pont

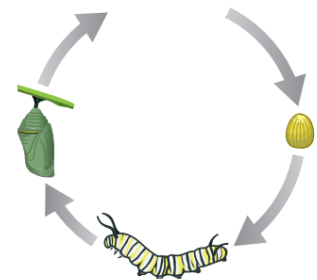
7.Írjátok a Naprendszer tagjainak nevét az ábrába!

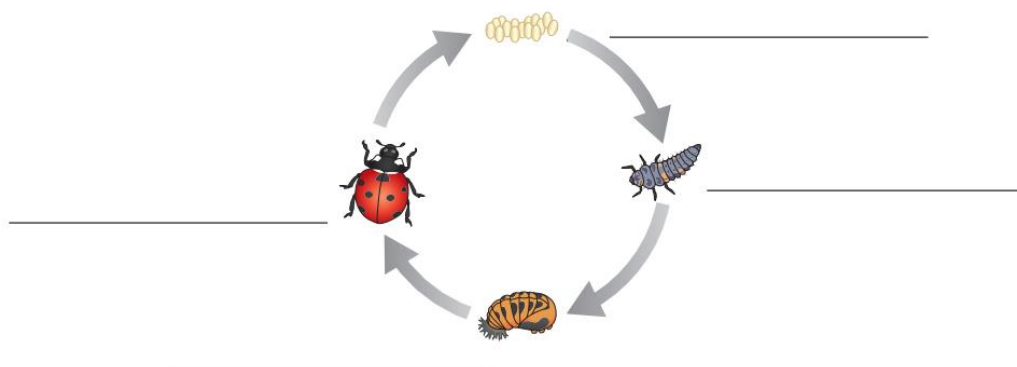
9 pont

8.A képek az egyes állatcsoportok fejlődési szakaszait ábrázolják. Egészítsétek ki a megfelelő szavakkal az ábrákat! Az ábra alatti vonalra írjátok a megfelelő állatcsoport nevét!

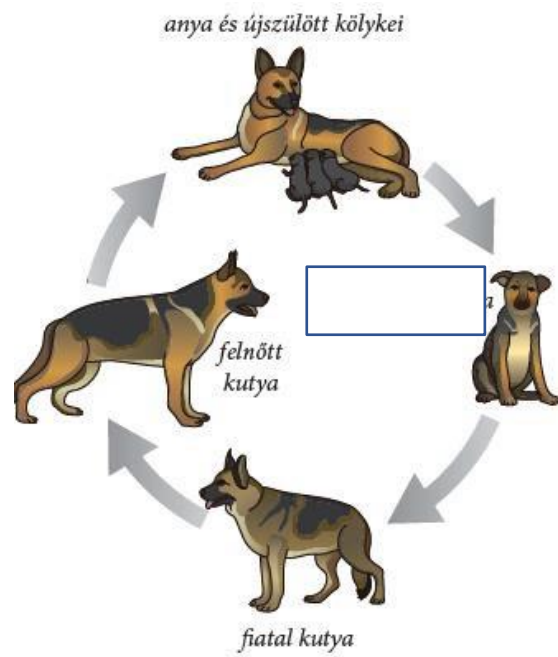
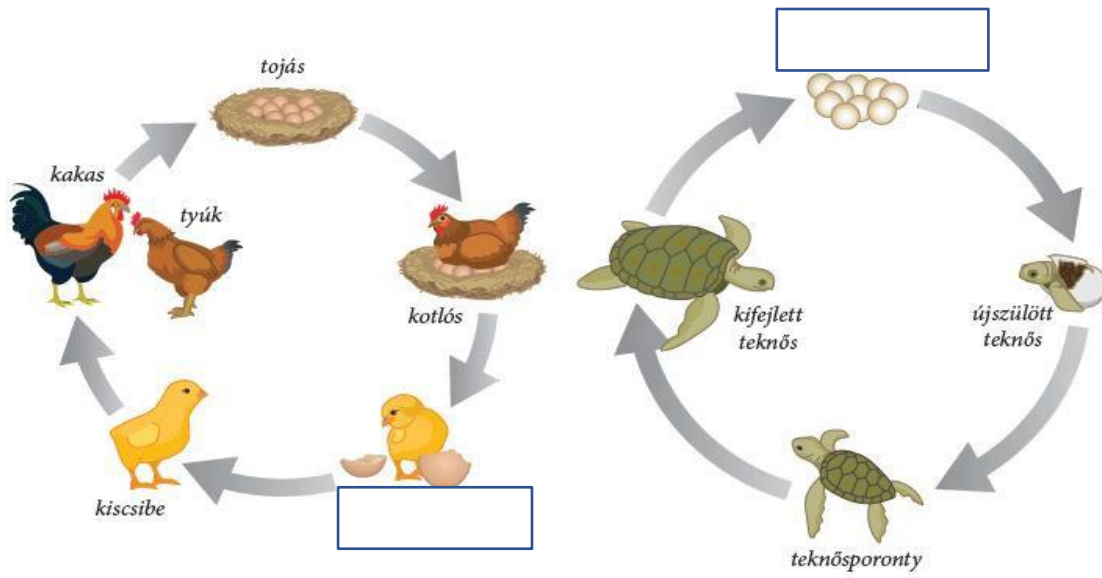
a, Mi hiányzik a képről?
Egészítsd ki a rajzot a fejlődési folyamat szerint!

b, Írd a vonalra a katicabogár fejlődési szakaszainak a nevét!

c, Egészítsétek ki a megfelelő szavakkal az ábrákat!

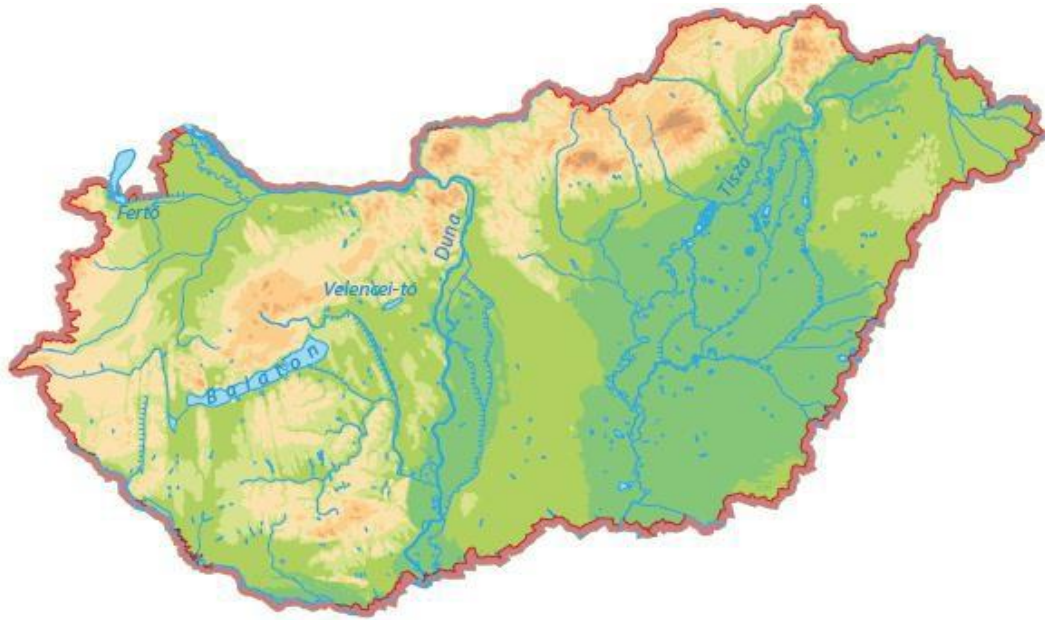

8 pont

9.a.Írjátok le a térképről:

- 2 folyóvíz nevét: _____

- 3 állóvíz nevét: _____

5 pont

b, A felszínformák képe alá írjátok be a felszínforma nevét

6 pont

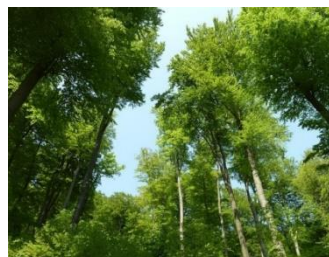
10.A képeken a 2024. év élőlényeinek képét láthatjátok. Melyik kép melyik élőlényt ábrázolja? Írjátok a vonalra a megfelelő élőlény nevét!

8 pont

A feladatsorban elérhető pontszám: 122 pont

Elért pontszám:

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda
OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a.

Telefon: 46/405-124

„Környezetismeret-környezetvédelem” országos csapatverseny 4. osztály

Döntő

I.feladatsor

2024. május 10.

Csapat sorszáma:

Elérhető pontszám: 114 pont

Elért pontszám:

Helyezés:

1. a) Melyik élőlényre ismertek rá a képek alapján? Az élőlények nevét a képek alatti vonalra írjátok!

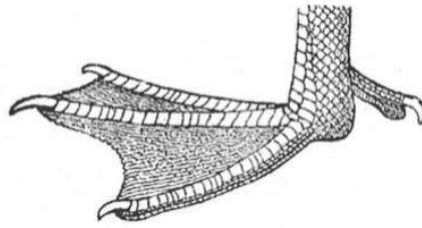
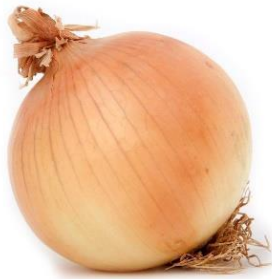

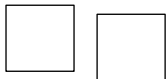

13 pont

b) Melyik élőlényre mi jellemző? Az előző feladat képei alá a keretekbe írjátok be a megfelelő betűjeleket!

- A. Fogyasztása a sportolók és szívbetegek számára különösen ajánlott.
- B. Éles karma és 30 fogból álló állkapcsa segíti a zsákmány megragadásában.
- C. Teste csónak alakú.
- D. A gyökerek sok karotint és cukrot tartalmaznak.
- E. Belseje üreges, termése felfújtt bogyótermés.
- F. Fogyasztása túlsúlyos és cukorbeteg emberek számára is nagyon egészséges.
- G. Őshazája Dél-Amerika. Peruban még ma is gyomnövény.
- H. A gyümölcsök királynőjének is nevezik.
- I. Leveli fodrosak, hólyagosak.
- J. A téltre eltett savanyított formája nyersen fogyasztva szinte a teljes C-vitamin tartalmát megőrzi, ugyanígy a B₁-, B₂-vitamint is, ezért nagyon fontos vitaminforrás.
- K. A fa virága ehető.
- L. Egyéb nevei: büszke, brüszke, pizske, köszméte, pöszméte.
- M. Jellegzetes szagát a magas illóolaj-tartalmának köszönheti.
- N. Az első évben növeszti az ehető fejet, a másodikban a termést a magokkal, amiről szaporítható.
- O. Erősíti a látást, szép lesz tőle a bőrünk, és a gyerekek növekedésében is fontos szerepe van.
- P. Termése húsos, lédús, sokmagvú bogyótermés a neve.
- Q. Csőre recés, lemezekkel szegélyezett. Ezzel szinte kiszűri a szájába vett táplálékot, húsos nyelvével kiszorítja a vizet.
- R. Nyersen fogyasztva a legegészségesebb, télen is jól tárolható.
- S. 50-150 cm magas lombhullató cserje.
- T. Almatermése van, bár nem alma.
- U. Szent-Györgyi Albert állította elő először belőle C-vitamint.
- V. Kedvező hatással van a gyomor, a vese és a tüdő működésére.
- W. Ujjonjáró. A karmok egy puha tokban rejtőznek, így teljesen neszmentesen tud járni.
- X. Bogyótermése van.
- Y. Baktériumölő hatása van.
- Z. Nem savanyítható.

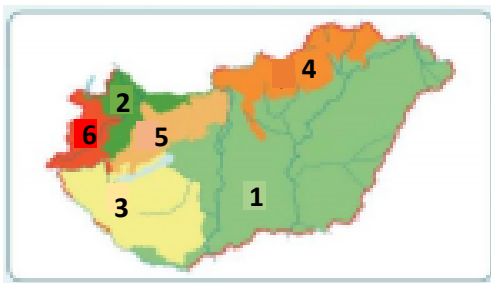
26 pont

2. Írjátok be a térképészletbe Magyarország szomszédos országainak a nevét!

7 pont

3. Nevezzétek meg Magyarország nagytájjait!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

6 pont

4. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

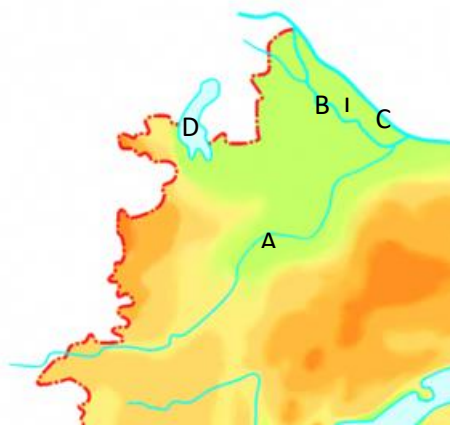
Az alföld római számmal jelölt részeit!

I. _____ II. _____ III. _____

Az arab számmal jelölt folyókat!

1. _____ 2. _____ 5 pont

5. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

A Kisalföld római számmal megjelölt szigetét!

I. _____

A Kisalföld betűvel megjelölt folyó és állóvizeit!

A. _____ B. _____

C. _____ D. _____

5 pont

6. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

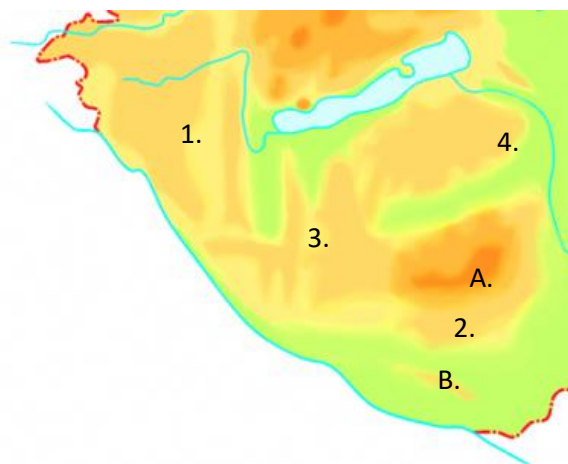
Az Alpokalja római számmal jelölt két hegységét!

I. _____

II. _____

2 pont

7. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

A Dunántúli-dombság számokkal jelölt részeit!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

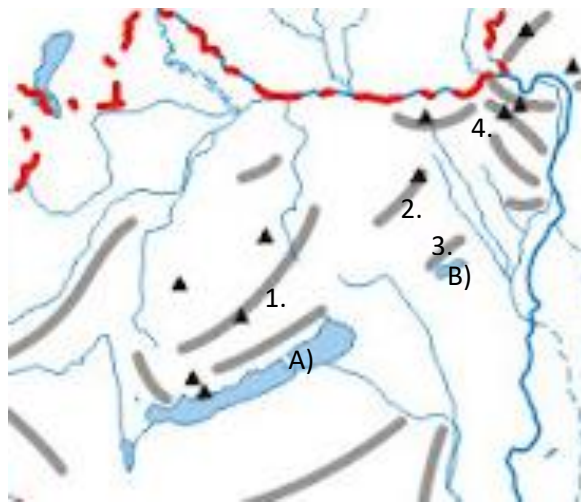
A Dunántúli-dombság betűkkel jelölt két hegységét!

A. _____

B. _____ 6 pont

8. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

A Dunántúli-középhegység számokkal jelölt részeit!

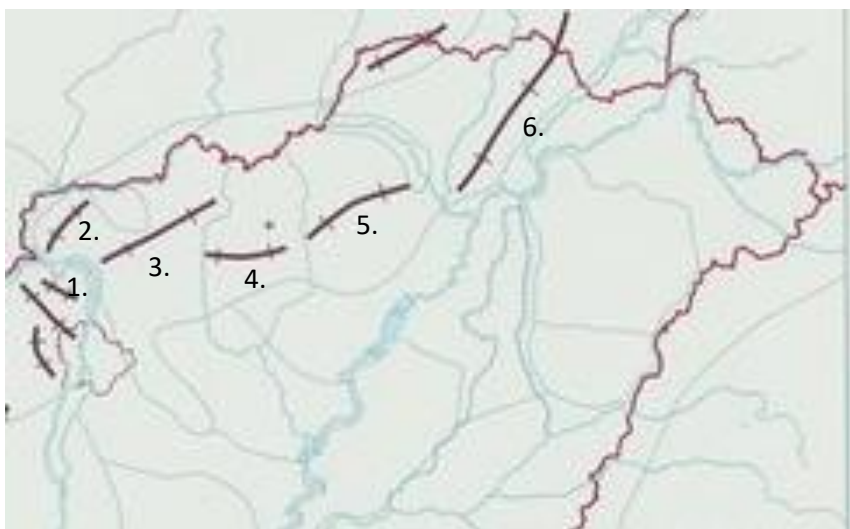
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

A betűkkel jelölt állóvizeket!

- A) _____
B) _____

6 pont

9. A térképen lévő jelölések alapján nevezzétek meg az alábbiakat!

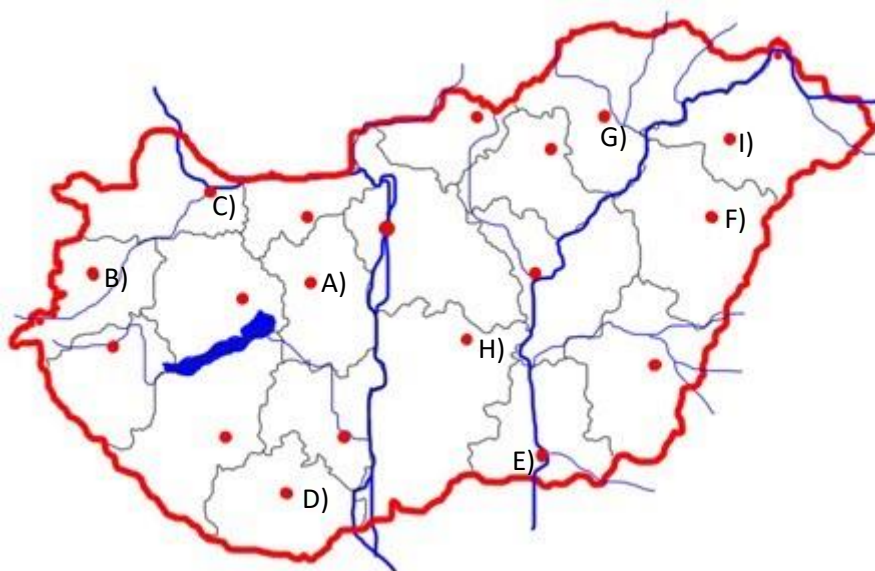

A számmal jelölt hegységeket!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

6 pont

10. Nevezétek meg a térképen megjelölt városokat!

- A) _____
- B) _____
- C) _____
- D) _____
- E) _____
- F) _____
- G) _____
- H) _____
- I) _____

9 pont

11. Melyik nemzeti parkra ismertek rá a címer alapján? Írjátok a nemzeti park nevét a vonalra! A képek alá írjátok a nemzeti parkra jellemző 1-1 növény és állat nevét!

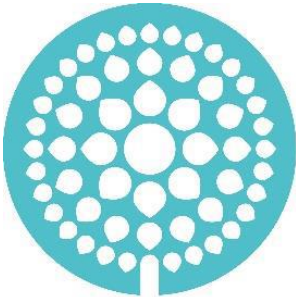

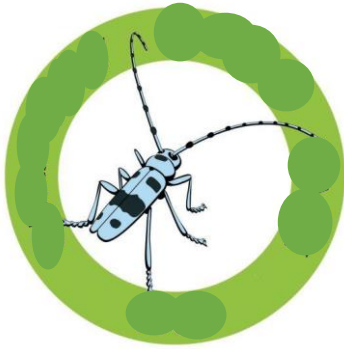

15 pont

12. Az alábbi képeken a 2024. év élőlényeit láthatjátok. Nevezzétek meg őket!

8 pont

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda

OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a. Telefon: 46/405-124; Fax: 46/525-232

„Környezetismeret-környezetvédelem” országos csapatverseny 2. osztály

Döntő

II.feladatsor

2024. május 10.

Csapat sorszáma:

Elérhető pontszám: 69 pont

Elért pontszám:

Helyezés:

8. Melyik madárnak van a leghosszabb csőre?

A.) harkály

B.) erdei szalonka

C.) fülemüle

8/

3. Válaszoljatok egy szóval a kérdésekre!

Az orrüreg után hol halad tovább a levegő? _____

Melyik a legerősebb izom? _____

Ezt váltja ki a rekeszizom hirtelen összerándulása? _____

Melyek a tüdő legapróbb egységei? _____

Hány méter hosszú a vékonybél? _____

5/

4. Egészítsétek ki a mondatokat a megadott szavakkal!

hő elégnek füst oxigén fa hamu éghető anyag nincs tűz korom

Az égés során _____ és _____ keletkezik.

A tűzhez három dologra van szükség: _____, _____ és _____ . Ha e három dolog valamelyikét elvonjuk, a _____ kialszik. A _____ parányi szénrészecskékből álló por. Sok olyan anyag van, pl. a _____ vagy a kőszén, amely szenet tartalmaz. Amikor ezek _____, a szén az oxigénnel egyesülve égésterméként gázokat hoz létre. Ha azonban _____ jelen elegendő oxigén, korom is keletkezik.

10/

5. Állítsátok sorrendbe a mondatokat!

_____ A vékonybélben a táplálék a legapróbb elemeire, tápanyagokra bomlik és felszívódik.

_____ A nyál benedvesíti és elkezd emészteni a fogak által felaprított ételt. A nyelv falattá formálja az apró táplálékrészecskéket.

_____ A gyomor pépesíti és elfolyósítja a táplálékot.

_____ Az emészthetetlen salakanyagok a vastagbélbe jutnak.

_____ A nyelőcső továbbítja a falatot a gyomorba.

5/

6. Keressetek a betűhálózatban vízzel kapcsolatos szavakat, szókapcsolatokat!

Ü	Ű	Ú	Á	O	Ú	Z	V	Ö	R	Ú	P
Z	U	Ü	R	M	K	L	Á	T	N	L	Á
G	P	S	Ő	L	T	B	P	C	Ö	U	R
C	P	Ó	V	D	N	Ő	J	W	Í	Z	O
H	R	L	Y	G	I	Ú	R	U	Q	T	L
K	E	Ü	T	C	N	Ú	X	O	Á	Y	G
Ü	J	V	Í	Z	C	S	E	P	P	Ó	Á
Ú	Ó	K	I	C	S	A	P	Ó	D	Á	S
T	N	Y	I	Ű		M	Á	D	G	Q	Á
U	F	S	Z	T	A	Ü	G	I	Y	Ű	K
K	Í	Y	F	O	L	Y	É	K	O	N	Y
V	U	Í	E	L	A	Ó	W	Á	K	D	A
I	Ú	G	L	Ó	K	O	D	B	M	Ő	Q
G	G	A	H	E	J	Ő	Ő	V	E	Ü	C
X	L	C	Ő	R	A	M	O	X	X	K	O
V	Í	Z	G	Ő	Z	J	M	P	D	Í	W

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

8/

7. Húzzátok alá azokat a szavakat, melyek igazá teszik a mondatokat!

A fáknek *két / négy* fő típusát különböztetjük meg.

A tölgyfa termése a *toboz / makk*.

A vadgesztenye másik neve *bokrétafa / csokorfa*.

A közönséges kecskerágót fogyasztani *tilos / szabad*.

A gyepűrózsa termése a *zabszilva / csipkebogyó*.

A *cserszömörce / kökény* festékanyagából kelméket festettek.

6/

8. Alkossatok értelmes szavakat/szókapcsolatokat az összekeveredett szótagokból!
Melyik állatra ismertetek? Írjátok a vonalra!

-lyo- -rend- fo- -szer -só- _____

-só- mell- á- -só -láb _____

-rak -re- -ga- cse- -bo- _____

-lás ki- szag- -nő -lás -tű- hal-

Az állat neve: _____

5/

9. Melyik érzékszervet ismeritek fel az alábbiak alapján? Írjátok a nevét a vonalra!

visszavert fénysugarak: _____

felszínét dudorok borítják: _____

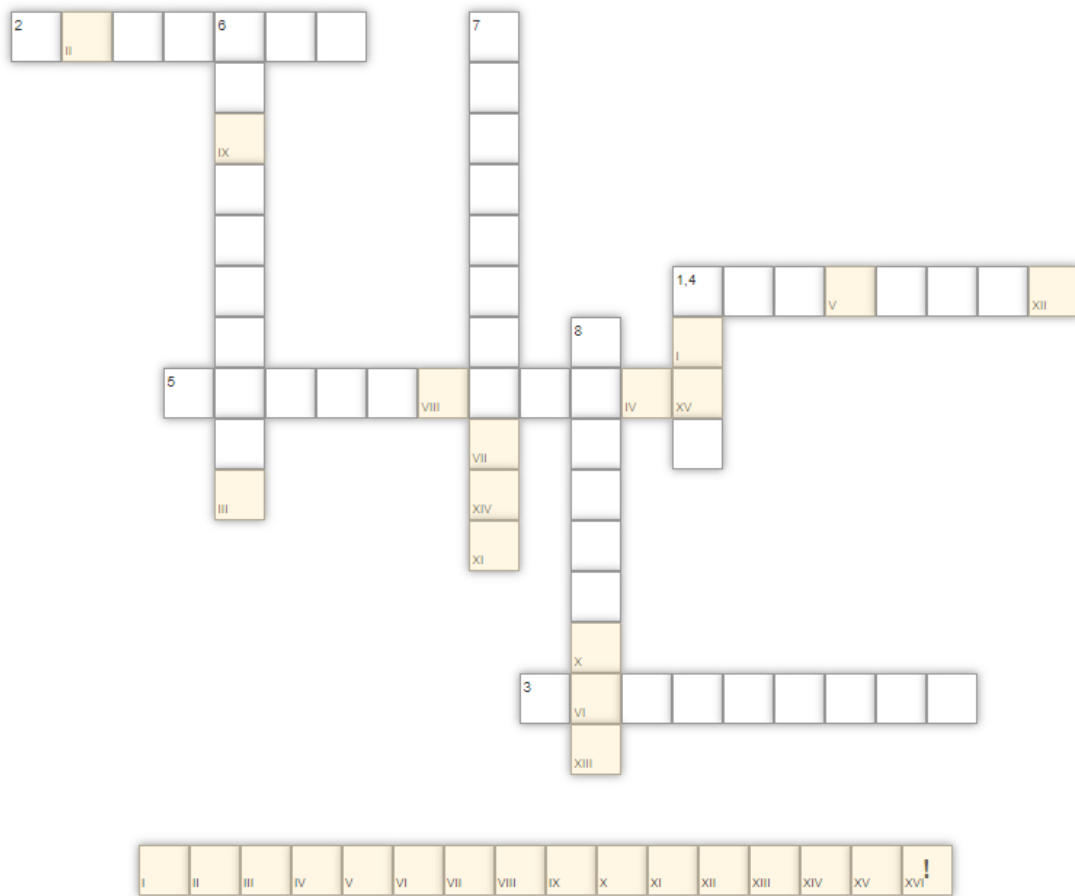
félkörös ívjáratok: _____

4 kg tömegű: _____

a hám érzéksejtjei 30-60 napig élnek: _____

5/

10. Fejtsétek meg a rejtvényt!

1. 35-40 m magasra nő.
2. A vadgesztenye ilyen talajon is megél.
3. Teája enyhe víz-és hashajtó.
4. A gyepűrőzsa másik neve.
5. Ők festik a kelmét.
6. Ilyen növény a csalán.
7. Az erdei fenyő ezt kedveli.
8. Ekkor halljuk a macskabagoly hangját.

9/

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda
OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a.

Telefon: 46/405-124

„Környezetismeret-környezetvédelem”

országos csapatverseny - döntő

2024. május 10.

3. évfolyam – II. forduló

1. a) Melyik növényre ismertek rá a leírás alapján? Írjátok a növény nevét a vonalra!

1. Kúszónövény, szára elfásodik. Virágai halványlilák. Nyár közepén terem. Termése először piros, érett állapotban fekete színű. Segíti az emésztést, az ízületi gyulladást is gyógyítja. Termése nyersen fogyasztva is nagyon jóízű. Mártás, dzsem, lekvár is készíthető belőle.

2. Fényesöld levelei a víz színén úsznak. Virágai megporzástól függően 3-5 napig nyílnak, majd elhervadva a víz alá buknak, s helyükbe újak fejlődnek. Élő növény. A tápanyagban gazdag, iszapos talajú álló- vagy lassan folyó vizek lakója. A vízmélység 3 méter is lehet.

3. Holtágak növénye. Amikor beérik, termése a víz aljára süllyed vagy a víz messzire elviszi. Egyéves védett vizinövény. Kezdetben az iszapban gyökerezik, majd levélrózsájának kifejlődése után úszó hínárrá válik.

4. Teája nyugtató, görcsoldó, szélhajtó, gyomorerősítő és emésztést serkentő hatású. Meghűlés esetén izzasztó, toroköblítő tea alkotójaként jó hatású. Nagyon régóta ismert gyógynövény, már az ókori rómaiak és görögök is alkalmazták gyógyító céllal. Más néven orvosi székfű.

5. Ligetek, nádasok ősszel is virító növénye. Szára nádra, fűzfára csavarodik. Levelei háromszöghöz hasonlóak. Virágai fehérek vagy rózsaszínűek, tölcser alakúak. Borús időben és esőben összecsukódnak, ha kisüt a nap, ismét kinyílnak.

6. Sárgás, lecsüngő barkavirágzatát márciusban láthatjuk. Apró, sötétbarna tobozhoz hasonló termése októberben jelenik meg. Fájából régebben hidakat építettek és vályukat készítettek, mert jól ellenáll a víznek.

7. Teája vértisztító hatású. A nádas, mocsaras területeken gyakori. 1-2 méter magas növény. Levelei hosszúak, keskenyek. Szára szivacsos, erős, ellenáll a viharos szélnek, hullámverésnek.

8. Évelő növény. Sziromlevelei nincsenek, mert a sziromlevélnek látszó sárga virágtakaró levelek tulajdonképpen színes csészelevelek.

9. Száraz rétek, füves lejtők, legelők, mezsgyék, cserjések lakója. Virágai sötétkékek vagy ibolyakékek, ritkán rózsaszínűek vagy teljesen fehérek.

10. Erős hatású gyógynövény, nem megfelelő használata mérgezést okozhat. Sárga színű tejnedvét használták a népi orvoslásban: külsőleg szemölcs és tyúkszem eltüntetésére, belsőleg máj- és epehólyag betegségek gyógyításakor.

11. Szántók szélén, tarlókon, parlagokon közönséges gyom. A búzatáblák szélén a mezei szarkalábbal és a búzavirággal együtt ma is tömegesen terem. Magját sütemények és saláták ízesítésére, salátaolaj készítésére használják. Leveleit nyersen vagy főzve fogyasztják, de csak a virágbimbók kifejlődése előtt.

11 pont

b) Csoportosítsátok a számok segítségével a növényeket az alábbiak szerint:

lágyszárú növények: _____

fás szárú növények: _____

11 pont

2. a) Melyik állatra ismertek rá a leírás alapján? Írjátok az állat nevét a vonalra!

1. Magyarország legelterjedtebb kétéltű faja, szinte mindenhol előfordul, sík vidékeken, domboságokon és középhegységeken, ember közelében, kertekben, pincékben stb. Túlnyomórészt barna színű, szürkés vagy feketés foltokkal, testét olajzöld szemölcsök borítják. A hátán és a mellén található mirigyekben két különböző mérgező váladék termelődik, amelyek elriasztják egyes ellenségeit. A pislogóhártya segítségével a víz alatt is lát.

2. A mezőkön, ritkás erdőszéleken él. Színe barnásszürke, szinte beleolvad a környezetébe, rejtőszíne van. Növényevő, minden ehető növényi részt elfogyaszt. Alkonyatkor és hajnalban keresi táplálékát. Gyakran kárt tesz a kukorica- és répaföldeken, télen megrágja a fiatal fák kérgét. Hazánkban az egyik legfontosabb apróvad. Ízletes húsa miatt vadásszák, szőrmeje is felhasználható.

3. Népi elnevezése gilice, eszterág. Védett, költöző madár. Gázlómadár. Magassága álló helyzetben 110-120 cm. Szárnyfesztávolsága 150-160 cm, testtömege 3-4 kg. Hangja a csőrkelepelés. Lassú szárnycsapásokkal repül, gyakran kering. Tápláléka: rovarok, giliszták, békák, apró rágcsálók, kígyók.

4. Zajos csapatai a mezőn, a nádasokban, a szőlőskertekben és a városokban egyaránt feltűnnek. Fészkelőhelye: a mezőket szegélyező erdőszávok, fasorok, facsoportok, városok környékén az épületek rései. Mindig kész odút foglal el, ezeket kibéleli madártollal, fűvel. Sok cserebogártól menti meg a növényeket.

5. Testtömege a 30 kg-ot is meghaladhatja. Növényevő. Fogazata erős. Rágcsáló. Vízinövényeket, hajtásokat fogyaszt. Nem alszik téli álmot. Várát ágakból, földből építi, a vár bejárata a víz alatt van.

6. Természetes körülmények között a lassú folyású vizek, tavak lakója. Növényevő, de szívesen fogyasztja a rovartáplálékot is. Ikrákkal szaporodik. A vízszennyezésre kevésbé érzékeny. Hazánkban mesterségesen is tenyésztik.

7. Az egyik legügyesebben repülő rovar. Röptében nemcsak fel-le, hanem előre és hátra is képes haladni. Ragadozó. Repülő rovarokkal táplálkozik. Zsákmányára a levegőből csap le. A nőstény vízinövényekre rakja petéit.

8. Rendkívül nagy változatosságot mutat színezetét és mintázatát tekintve. Hasa általában szürkés, háta gyakran zöld alapon fekete foltos, bőre kevésbé rücskös. Hátsó, citromsárga foltos ugrólábai rendkívül hosszúak és erősek. A hímek szájzugában két külső hanghólyag van.

8 pont

b) Csoportosítsátok az állatokat a számok segítségével az alábbiak szerint:

Emlős	Hal	Rovar	Kétéltű	Madár

8 pont

3.Csoportosítsd a kifejezéseket az alapján, hogy mi szükséges az égéshez!

szél, éghető anyag, tűzgyújtó ember, nagyító, gyufa, víz, oxigén, gyulladási hőmérséklet, napsütés

Égéshez szükséges	Nem szükséges az égéshez

9 pont

**4. Nevezzétek meg a halmazállapot-változást!
Írjátok a halmazállapot-változás nevét a vonalra!**

A szilárd anyagból folyékony anyag lesz. . _____

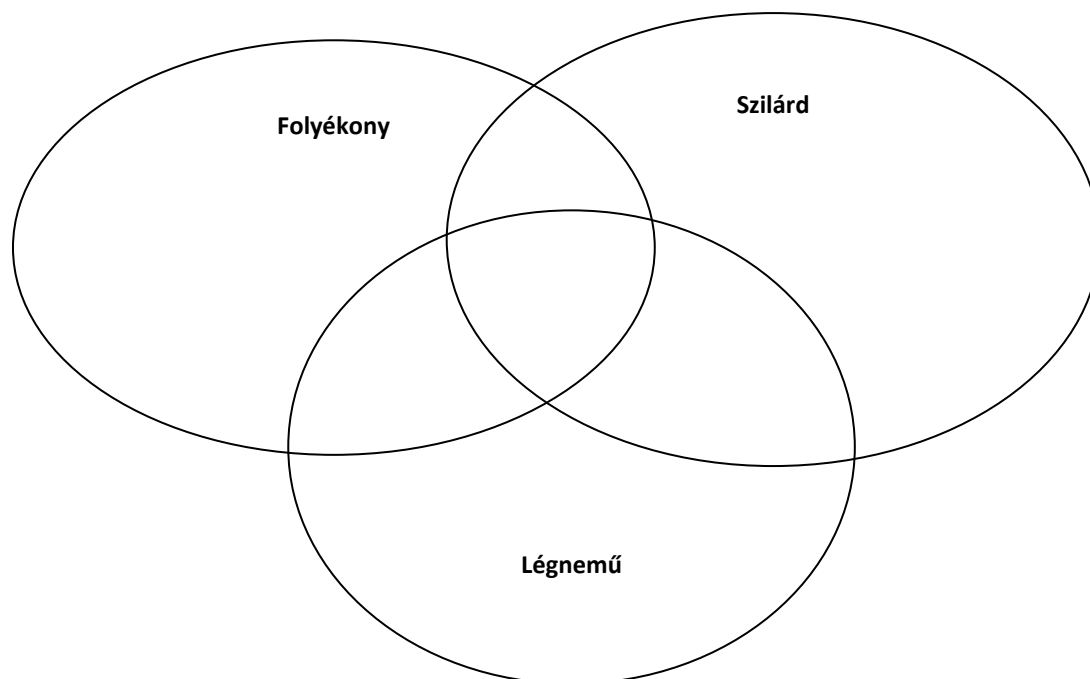
A folyékony anyagból szilárd anyag lesz. _____

A folyékony anyagból légnemű anyag lesz. _____

A légnemű anyagból folyékony anyag lesz. _____

4 pont

5. Az alábbiakban a folyékony, szilárd és légnemű anyagok jellemzőit olvashatjátok. Írjátok a számokat a megfelelő helyre!

1. színtelen anyagok
2. alakjuk állandó
3. összenyomhatók
4. nincs saját formájuk
5. nem töltik ki teljesen a teret
6. felveszik az edény alakját
7. alakjuk külső erő hatására megváltoztatható
8. összenyomhatatlanok
9. kitöltik a rendelkezésükre álló teret

9 pont

6. Egészítsétek ki a víz körforgásával kapcsolatos leírást a megadott lehetőségek közül válogatva!

felmelegítik felszínre tör Nap csapadék

párolog talajba szivárog felemelkedik felhő

A víz a természetben állandó körforgásban van. A körforgást a idézi elő, mert a sugarai a földfelszín és a vízfelületeket. A meleg hatására a folyók, tavak és tengerek vize folyamatosan A vízpára a meleg levegővel A magasban lévő hideg levegőrétegbe érve lehűl, kicsapódik, és képződik belőle. A felhőből további lehűlés során hullik. A lehullott csapadék visszakerül a vizekbe, vagy a, és összegyűlik, majd forrásként a A forrásvíz patakként csörgedezik tovább, azután folyóvá duzzad, és eljut a tengerbe. Eközben persze megint folyamatosan párolog.

8 pont

7. Igaz vagy hamis az állítás? Jelöljétek a keretekben X jellel

	Igaz	Hamis
A Föld folyamatosan forog a tengelye körül.		
A Föld körbefordulásának ideje 1 hét. •		
A Föld mindig ugyanabba az irányba forog.		
• A Nap mindig ugyanazt az oldalát világítja meg a Földnek.		
A Föld minden pontján ugyanakkor van nappal.		
Amikor nálunk nappal van, a Földnek egy másik részén éjszaka van.		

5 pont

8. a, Fejtsétek meg az anagrammákat !
b, Számozással állítsátok megfelelő sorrendbe a bolygókat!
A Naptól induljatok!

rúerkM

öFdl

unustzeNp

aszturnSzu

sMra

ptiurJe

nuVézs

ráUzsnu

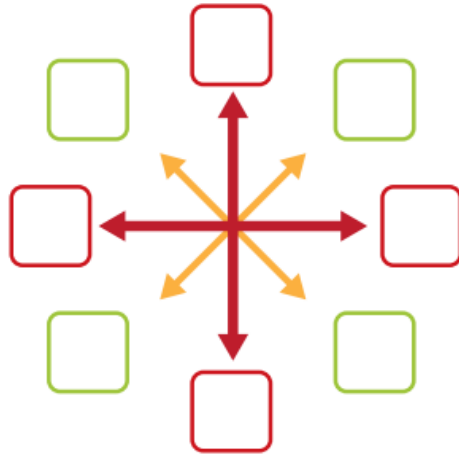
16 pont

9. Az alábbiakban az emberi élet szakaszainak egy-egy jellemzőjét olvashatjátok. Nevezzétek meg a szakaszokat, és számozással állítsátok az megfelelő sorrendbe a jellemzőket!

Sorszám	Jellemzők	Emberi élet szakaszai
	18-25 éves korig tart, a test teljesen kifejlődött. A tanulás vagy a munka a fő tevékenység.	
	Életünk utolsó szakasza, bőrünk megráncosodik, a hajunk megőszül, a mozgás nehezebbé válik.	
	A lányok nőiesednek, a fiúk férfiasodnak 10-13 éves korban lépünk ebbe a szakaszba.	
	Óvodába kezd járni, megtanul enni, inni, öltözni, tisztálkodni egyedül. Tejfogai kinőnek. Szobatiszta lesz.	
	Anya testében 9 hónapig fejlődik a magzat, a köldökzsinóron keresztülveszi fel a tápanyagot és az oxigént.	
	Gondoskodásra szorul még, ebben a korban tanul meg átfordulni, mászni, ülni, felállni, járni, gagyogni.	
	25 éves kortól kezdődik, dolgoznak, házasodnak az emberek, családot alapítanak, gyereket nevelnek.	
	Iskolába kezd járni, 6-10 éves korig tart, kiesnek a tejfogak, helyettük maradandó fogak nőnek.	

18 pont

10. Írjátok be a fő- és mellékvilágítájak rövidítését az ábra megfelelő helyére!

8pont

Elérhető pontszám: 115 pont

Elért pontszám:

Miskolc - Szirmai Református Általános Iskola, AMI és Óvoda
OM 201802

e-mail: refiskola.szirma@gmail.com

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a.

Telefon: 46/405-124

„Környezetismeret-környezetvédelem” országos csapatverseny 4. osztály

Döntő

II.feladatsor

2024. május 10.

Csapat sorszáma:

Elérhető pontszám: 94 pont

Elért pontszám:

Helyezés:

1. Karikázzátok be minden feladatban a kakukktojás betűjelét!

A kakukktojás megkeresésénél Magyarország szomszédos országaira gondoljatok!

- a) Szlovákia
- b) Szerbia
- c) Szlovénia
- d) Románia
- e) Ukrajna
- f) Horvátország
- g) Ausztria
- h) Lengyelország

8 pont

A kakukktojás megkeresésénél az Alföldre gondoljatok!

- a) Hazánk legnagyobb területű nagytája.
- b) Nyugaton továbbnyúlik a szomszédos országok területére.
- c) Hazánk legmelegebb éghajlatú nagytája.
- d) Lapos, sík vidék.
- e) Felszínét a folyók és a szél alakította ki.

5 pont

A kakukktojás megkeresésénél a Kisalföldre gondoljatok!

- a) Hazánk legszelesebb tája
- b) Magyarország északnyugati részén található.
- c) Felszínének kialakulásában jelentős szerepe volt a folyóknak.
- d) A Tisza és mellékfolyói hordalékukkal töltötték fel a területet.
- e) Termékeny talajú síkság.

5 pont

A kakukktojás megkeresésénél az Alpokaljára gondoljatok!

- a) Felszínét a Rába és mellékfolyói alakították ki.
- b) Ezen a nagytájon található Írott-kő.
- c) Hazánk legmelegebb tája.
- d) Hazánk legcsapadékosabb nagytája.
- e) Folyóvizekben gazdag táj.

5 pont

A kakukktojás megkeresésénél a Dunántúli-dombvidékre gondoljatok!

- a) Az ország délkeleti részén fekszik.
- b) Egész évben sok a csapadék a nagytájon.
- c) Felszínét a folyók és patakok alakították ki.
- d) Az Alpok felől hűs, nedves levegő érkezik a nagytájra.
- e) A vidék magasabb tájain sok az erdő.

5 pont

A kakukktojás megkeresésénél a Dunántúli-középhegységre gondoljatok!

- a) Területe teljes egészében hazánkon belül található.
- b) Legmagasabb csúcsa a Pilis-tető.
- c) A környező tájaknál hűvösebb, csapadékosabb.

- d) A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava.
 e) A Hévízi-tó Európa legkisebb melegvízű tava. 5 pont

A kakukktojás megkeresésénél az Északi-középhegységre gondoljatok!

- a) A Dunántúli-középhegységtől a Bodrog folyóig terjed.
 b) Ezen a vidéken található hazánk legalacsonyabb hegyei.
 c) A nagytáj területe Szlovákiában folytatódik.
 d) Hazánk leghűvösebb területe.
 e) A hegyvidéket az Alfölddel dombos táj köti össze. 5 pont

2. Írjátok az egyes vonalakra Magyarország megfelelő nagytájának a neveit! Az egyik nagytáj nevét két helyre is írjátok be!

síkság: _____

dombság: _____

hegység: _____ 7 pont

3. Melyik városra ismertek rá? Töltsétek ki értelemszerűen a táblázatot!

A város jellemzői:	A város neve:	A nagytáj neve, amelyiken a város elhelyezkedik:
<ul style="list-style-type: none"> - országalma nevű díszkút, - egykori főváros, koronázóváros, - a Mezőföld legnépesebb városa 		
<ul style="list-style-type: none"> - a folyók városa, - itt található a Mosoni-Duna, a Rába és a Rábca 		
<ul style="list-style-type: none"> - a Fő téren álló Jézus szíve templom 		
<ul style="list-style-type: none"> - Zsolnay-kút, - itt alapították Magyarország első egyetemét 		

8 pont

4. Melyik élőlényre ismertek rá a leírások alapján? Írjátok az élőlény nevét a vonalra!

Kétéves növény. Ételeinket ízesítjük vele.

A gyökérnek és a leveleknek jellegzetes illata van. A levelek magas C-vitamin tartalmúak.

Gyökere és lombja is gyógynövény. Serkenti a veseműködést, hólyaghurut elleni tea készülhet belőle. A gyökérből kipréselt lé gyógyítja a gyomor- és májbetegségeket, étvágyerjesztő hatása.

Gyógy- és fűszernövény. Kiváló idegerősítő. Fogyókúrás hatása is számottevő.

Felhasználható nyersen salátákhoz, jól fűszerezi a főzelékeket, mártásokat, hús- és tojásételeket, a diétás étkeztetésben is fontos szerepe lehet. Csökkenti a vér cukorszintjét. Magja görcs ellen is kiváló, vizelethajtó, gyulladás- és vérnyomáscsökkentő hatása is van.

Bimbói olyanok, mint egy pici káposzta.

Kétéves növény. Közvetlen rokona a fejeskáposztának. Főgyökere erőteljes, dús oldalgyökerekkel mélyre hatol, ezért szárazságtűrő.

Népies megnevezése: paszuly, paszulyka, fuszulyka. Száraz és zöld formájában is fogyasztjuk.

A száraz formájának magas a fehérjetartalma. A zöld formája ásványi anyagokban gazdag.

Csonthéjas termésű növény. Magas cukortartalmú gyümölcs, ezért hizlal. Magas a kalóriaértéke. Alkalmas lekvár és befőtt készítésére, aszalásra, mélyhűtésre.

Őshazája Dél-Amerika. A legfontosabb szántóföldi növényeink egyike, kertekben is termesztik. Lágyszárú növény. Levelei bársonyos tapintásúak. Zöld bogyótermése mérgező hatású.

Gumója keményítőt és C-vitamint tartalmaz. Vidékenként különböző neve van, pl. kolompér, pityóka, gruja stb.

Őse a Dél-Ázsiában élő bankivatyúk. Szárnya hosszabb, kitartó repülésre nem alkalmas. Lába kapirgálóláb.

Mindenevő. Kemény, hegyes csőre segítségével táplálkozik. Nincsenek fogai, táplálékát egészben nyeli le.

Csibéi fészekhagyóak.

Húsa és tojása nagy szerepet tölt be az egészséges táplálkozásban. A tojás fehérjét, zsírt, vizet, cukrot, ásványi anyagokat tartalmaz.

A káposztafélék családjába tartozó zöldségnövény. Magas B₁-, B₂-, B₆- és C-vitamin tartalma miatt ajánlatos a nyers fogyasztása.

Nem savanyítható, konzerválásra is alkalmatlan.

Őse a farkas. A család tagjai: kan, szuka, kölykök.

Orra a legfontosabb érzékszerve. Orrával nemcsak szagol, tájékozódik is. Hallása kitűnő. Szaglásához és hallásához viszonyítva látása gyengébb. Alkonyatkor és sötétben viszont jól lát.

Kedvelt zöldségféle. Kalóriatartalma azonos a burgonyáéval, fehérjetartalma is jelentős.

Ősének két vadfaját tartanak: a tarpánt és a takot.

A család tagjai: csödör, kanca, csikó. Patás állat. Négyféle járása van: lépés, poroszkálás, ügetés és galopp.

Rokona a kajsziaracknak. Már júniusban szüretelhető, de az igazán jóízű fajták nyár végén érnek. Legtöbbször frissen fogyasztjuk, vagy gyümölcslé és dzsem készül belőle. Csonthéjas termése van.

Nevezik kelvirágnak, virágkelnek, virágos kelnek és olasz kelnek is.

Akkor jó minőségű, ha teljesen fehér és rózsái szorosan illeszkednek.

Magas C-vitamin tartalmát mélyhűtött állapotában is megőrzi. Ásványi sókban is gazdag. Fogyasztjuk rántva, levesnek, előfőzve saláták alkotórésze, savanyúságnak eltéve is kitűnő.

13 pont

5. Melyik részét/részeit fogyasztjuk az alábbi növényeknek? Írjátok a vonalra a fogyasztható rész/részek nevét!

karfiol: _____

petrezselyem: _____

zeller: _____

bimbós kel: _____

burgonya: _____

karalábé: _____

8 pont

6. Az alábbiakban egyes állatok étlapját láthatjátok! Írjátok az étlap mellé az állat nevét!

kukorica, árpa, zab, napraforgómag:

magok, iszapban és vízben élő apró csigák, giliszták, halak, kisebb növények:

hús, növényi eredetű táplálékok:

3 pont

7. Melyik nemzeti parkra ismertek rá? Töltsétek ki a nemzeti parkokkal kapcsolatos táblázatot!

A nemzeti park jellemzői:	A nemzeti park neve:
<ul style="list-style-type: none">- kisebb-nagyobb részekre tagolódik,- leglátogatottabb helye Bugac,- sajátos része az izsáki Kolon-tó és környéke	
<ul style="list-style-type: none">- az Északi-középhegységben található, a Bükk hegység tömbjét foglalja magában,- gyors folyású hegyi patakok,- a hegyek nemzeti parkjának is nevezik	
<ul style="list-style-type: none">- a vidék a madarak igazi paradicsoma,- a Dráva menti erdők élete tavasszal és ősszel mozgalmas,- területéhez tartozik a Mecsek és a Villányi-hegység is	
<ul style="list-style-type: none">- a szabadkígyósi kastélypark szabadon látogatott, védett terület,- a pitvarosi puszták Csongrád és Békés megye határán fekszenek,- madárvilága különösen gazdag	
<ul style="list-style-type: none">- öt nagyobb tájegységből áll,- a jellegzetes formájú bazalthegyek, barlangok, kőtengerek, földtani értékek fedezhetők fel itt,- a táj növényzete is ritkaságokat őriz	

5 pont

8. A felsorolt élőlények alapján melyik nemzeti parkra ismertek rá? Töltsétek ki a táblázatot!

A nemzeti park jellegzetes élőlényei:	A nemzeti park neve:
székfű, sziki őszirózsa, sziki útifű, puli, pumi, komondor	
vadmacska, nyuszt, nyest, mogyorós pele, kerecsensólyom, lappantyú, erdei pityer	
keskenylevelű gyékény, tavi káka, víziskorpió, üstökös gém, nagykócsag, barkós cinege	
zöld gyík, pannon gyík, nagy ezerjófű, haragos sikló, törpeszender	

4 pont

9. Soroljátok fel a 2024. év élőlényeit:

2024. év lepkéje: _____

2024. év rovára: _____

2024. év emlőse: _____

2024. év vadvirága: _____

2024. év fája: _____

2024. év madara: _____

2024. év hüllője: _____

2024. év hala: _____

8 pont